

ROMS FALL...

Det antika Roms fall, dess tillbakagång eller dess vidare utveckling via Öst-Rom är en fråga som har fascinerat många historiker genom åren. "Fall", "Tillbakagång" och/eller "Utveckling" är tre separata teman. Jag har samlat några olika teorier. Försök gärna finna fler teorier på egen hand...

"The decline of Rome was the natural and inevitable effect of immoderate greatness. Prosperity ripened the principle of decay; the causes of destruction multiplied with the extent of conquest; as soon as time or accident had removed the artificial supports, the stupendous fabric yielded to the pressure of its own weight. The story of its ruin is simple and obvious; and instead of inquiring why the Roman Empire was destroyed, we should rather be surprised that it had subsisted so long."

- Edward Gibbon (England) 1766, 1788

"La civilisation romaine n'est pas morte de sa belle mort. Elle a été assassinée."

- André Piganiol (Frankrike) 1947

"Die Germanen haben nicht als Kulturfeinde die römische Kultur zerstört oder gar vernichtet, sondern sie erhalten und weitergeführt. - Die römische Welt ward von innen heraus durch die Germanen allmählich gewonnen... die Beseitigung des weströmischen Kaisertums... kaum als ein Ereignis von einschneidender Bedeutung aufgefasst worden ist. Das weströmische Reich ist ohne Erschütterung eingeschlafen."

- Alfons Dopsch (Österrike) 1918-20

"What lay behind and constantly reacted upon all causes of Rome's disintegration was, after all, to a considerable extent, the fact that the people who built Rome had given way to a different race."

- Tenney Frank (USA) 1916

"The main phenomenon which underlies the process of decline is the gradual absorption of the educated classes by the masses and the consequent simplification of all the functions of political, social, economic, and intellectual life, which we call the barbarization of the ancient world."

- M.I. Rostovtzeff (Ryssland-USA) 1926

ROMS FALL

Här följer mycket kortfattat några ekonomiska teorier...

”Förlust av den ekonomiska friheten. De små jordägarna försvann och ersattes av storgodsen. Kolonatet medförde ekonomisk ruin för stadsstaten, vars ekonomiska frihet försvann. Handel, hantverk och industrier bands därigenom till jordagodsen med dess självhushållning och juridiska självstyrelse.”

- W.L. Westermann (USA) 1915

”Slaveri, tekniskt stillestånd och svagheter i det ekonomiska systemet redan under 100-talet. Rom hade en alltigenom låg teknisk nivå. Detta berodde till stor del på det romerska slav-systemet. Den billiga slavarbetskraften gav inga impulser till rationalisering och tekniska förbättringar...

- F.W. Walbank (USA) 1953

”Överbeskattning och ett svagare Västrom än Östrom. Den grundläggande ekonomiska svagheten inom imperiet var att alltför få producenter skulle tillgodose alltför många sysslösa och överksamma personer. Detta var inte fallet i Östrom som hade ett betydande produktionsområde runt huvudstaden. Under den senare kejsartiden i Västrom bibehölls utgifter som härstammade från en rikare epok när erövringar givit betydande statsinkomster. När inga nya erövringar gjordes ökade man istället beskattningen för att kunna tillgodose de stora utgifterna...”

- A.H.M. Jones (England) 1966

Till sist en mer ”pseudovetenskaplig” teori:

Några medicinhistoriker har fastslagit att flera skelett från romartidens större städer uppvisar höga halter av bly. Denna blyförgiftning kom, enligt dessa historiker, från de större städernas vattenrör - rörens insida var klätt med bly. Successivt byggdes blymängden upp i kroppen. När tillräcklig mängd tillförts dog personen i blyförgiftning...

Roms Fall

Vilka var faktorerna till Roms fall? Anledningarna var många, kristendomen, folkvandringen, de långa sträckorna bland annat.

Det var dyrt att hålla soldaterna i de romerska provinserna. Soldaterna fick numera betalt eftersom de soldater som fanns på den italienska halvön inte räckte till. Man hyrde alltså in legoknektar. När ännu fler stammar började angripa rikets gränser behövde kejsaren mer pengar för att finansiera de extra soldaterna han behövde. Invånarna ville inte betala de höga skatterna, och detta ledde till oroligheter i hela riket. Arméerna utropade sina egna härförare till kejsare och det ledde till inre stridigheter. Mellan 211 och 284 e. Kr. mördades 20 kejsare, och inbördeskrig förstörde handeln och orsakade hungersnöd.

En annan faktor till Roms fall var att på 200-talet fanns inte längre några själv ägande småbrukare. Jordägandet hade hamnat i ett litet fåtals händer. Bördiga områden i Spanien och Italien hade gjorts om till betesmarker. Man hade huggit ner skogar för att kunna förse städerna med ved och träkol. En fortgående miljöförtörning blev följden, jorden eroderade. Den siste kejsare som styrde över hela Romariket dog år 395. Då delades det stora väldet i två delar, en öst och en väst. Västroms fortsatta historia blev inte lång. Det rådde kaos i det romerska riket. Det var inte långt kvar innan riket skulle falla. Den sista romerska kejsaren var Romulus Augustulus. År 476 gjorde befälhavaren för den romerska armén uppror. På grund av bristen på manskap till arméerna hade germaner fått tillåtelse att stiga i rang inom den romerska armén. Befälhavaren för den romerska armén vid det här tillfället var en german vid namn Odovakar. Han tvingade Romulus att avgå och satte sig själv på tronen som kung. Där av föll Västrom och riket blev germanskt. Det Östromerska riket bestod dock enda fram till år 1453, då Konstantinopel erövrades av turkarna.

Forskarna har egentligen inte kommit fram till någon konkret orsak till det Romerska rikets nedgång och fall. Men forskare har diskuterat frågan och kommit fram till fyra stora skäl. Den första är som vi har nämnt att det var svårt att försvara sig från så många håll samtidigt och det var svårt att skicka förstärkningar och klara sig på de knappa resurserna. Klimatförsämringen som har att göra med jorderoderingen vi talat om tidigare har också getts som en av orsakerna. I övergivna landområden som bildats när man huggit ner skogen och betat upp marken, uppkom sjukdomar som till exempel malaria. De bidrog till folkminskning i riket. De romerska ledarna skall ha mjuknat och ett tilltagande moraliskt förfall bland överklassen skall ha gjort att soldaterna tappat kämpar lusten. Detta är den tredje anledningen. Kristendomen som predikar ödmjukhet och underkastelse spelade stor roll, och man tror att det var det som var grund till detta moraliska förfall.

Den fjärde anledningen var bristen på arbetskraft. Den långa romerska freden utan krigsbyten gjorde att de höga skatterna under denna tid tagit "musten" ur arbetarna som inte längre orkade anstränga sig. Bristen på arbetskraft skall också ha ökat på grund av att man inte längre tillförde nya slavar till riket.